

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2020

1019/2020

Laki

valtion liikelaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) 8 §:n 2 momentin 11 kohta ja 19 §,
muutetaan 1–3 §, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 2 momentin 1 kohta ja 13 §:n 4 momentti sekä
lisätään 9 §:ään uusi 3 ja 4 momentti ja 13 §:ään uusi 4 momentti, jolloin muutettu 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala ja tarkoitus

Tätä lakia sovelletaan 3 §:n mukaisin periaattein palveluita valtiolle tuottavaan valtion liikelaitokseen. Tässä laissa säädetään liikelaitoksen toiminnan, talouden, hallinnon ja ohjauksen perusteista.

Liikelaitoksista säädetään lisäksi erikseen liikelaitoskohtaisissa laeissa. Liikelaitoksella voi olla liikelaitoskohtaisessa laissa säädetyllä tavalla yksi tai useampi tytäarliikelaitos, jotka muodostavat liikelaitosten välisen konsernin. Liikelaitoksen ja sen tytäarliikelaitosten toimintaan sovelletaan tätä lakia, ellei laitoskohtaisessa laissa toisin säädetä.

2 §

Asema ja tehtävät

Liikelaitos tuottaa palveluita palvelusopimusten perusteella valtion virastoille ja laitoksille, valtion talousarvion ulkopuolisille valtion rahastoille ja muille valtion liikelaitoksille samoin kuin eduskunnalle sekä sen alaisuudessa, valvonnassa tai yhteydessä toimiville yksiköille.

Liikelaitos voi tuottaa palveluita palvelusopimusten perusteella myös:

- 1) valtion määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille, joiden laissa tai sen nojalla säädettyä tai määrättyä tehtävänä on muun kuin taloudellisen toiminnan harjoittaminen;
- 2) yhteisölle, joka tuottaa palveluita valtiolle julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016) tarkoitetussa sidosyksikköasemassa;
- 3) yhteisöille ja säätiöille, joiden toiminta rahoitetaan pääosin valtion talousarvioon otetulla määrärahalla ja jotka eivät kuulu kohdan 1 asiakkaisiin.

1019/2020

3 §

Liikelaitoksen toimintaperiaatteet

Liikelaitoksen on toimittava liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti. Siltä osin kuin liikelaitos itse tarjoaa palveluita kilpailutilanteessa markkinoilla tai tuottaa palveluita asiakkailleen hyödynnettäväksi kilpailutilanteessa markkinoilla, sen on hinnoiteltava palvelunsa markkinaperusteisesti. Liikelaitos voi toimia vain vähäisessä määrin kilpailutilanteessa markkinoilla.

Liikelaitos vastaa sitoumuksistaan sen hallintaan siirretyllä valtion omaisuudella. Jos liikelaitos ei kykene vastaamaan sitoumuksistaan, niistä vastaa valtio.

6 §

Eduskunnan ohjaustoimivalta

Valtion talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä eduskunta:

- 1) hyväksyy liikelaitoksen keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet;
 - 2) hyväksyy liikelaitoksen peruspääoman korotuksen ja alennuksen sekä päättää määrärahan ottamisesta talousarvioon myönnettäväksi liikelaitoksen peruspääoman korottamiseen;
 - 3) antaa liikelaitokselle suostumuksen ottaa sen toiminnan rahoittamiseksi lainaa;
 - 4) hyväksyy liikelaitoksen seuraavan tilikauden investointien enimmäismäärän sekä valtuutuksen tehdä sellaisia investointeja koskevia sitoumuksia, joista aiheutuu menoja tätä myöhemmille tilikausille.
- — — — —

7 §

Hallitus

— — — — —

Ministeriö, jonka hallinnonalaan liikelaitos kuuluu, nimittää hallituksen jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja määrää jäsenten keskuudesta hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vähintään yhden hallituksen jäsenen tulee edustaa liikelaitoksen tai sen tytäryhteisön henkilöstöä. Henkilöstöä edustavan jäsenen tulee olla liikelaitoksen tai sen tytäryhteisön palveluksessa. Tarkempia säännöksiä hallituksen kokoonpanosta ja toimikauden pituudesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella, joka säädetään laitoskohtaisesti.

Ministeriö, jonka hallinnonalaan liikelaitos kuuluu, vapauttaa hallituksen ja sen jäsenet tehtävistään.

— — — — —

8 §

Hallituksen tehtävät

— — — — —

Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

- 1) tehdä esitys liikelaitosta koskevaksi talousarvioehdotukseksi sekä siihen liittyvä esitys liikelaitoksen seuraavan vuoden palvelutavoitteiksi ja muiksi toimintatavoitteiksi;
- — — — —

9 §

Toimitusjohtaja

—————
Toimitusjohtajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä siten kuin niistä on säädetty rikoslain (39/1889) 40 luvussa julkisyhteisön työntekijöiden osalta. Lisäksi toimitusjohtajaan sovelletaan rikoslain 40 luvun 7, 8, 9 ja 10 §:n säännöksiä.

Tytärliikelaitoksella voi olla toimitusjohtaja. Mikäli tytärliikelaitoksella on toimitusjohtaja, häneen sovelletaan, mitä liikelaitoksen toimitusjohtajasta on säädetty.

13 §

Liikelaitoksen tase

—————
Poiketen 2 momentissa säädetystä siirrettäessä valtion yksittäisiä kiinteistövarallisuusseriä tai niihin välittömästi liittyvää irtainta omaisuutta liikelaitosten välillä päättävät liikelaitokset näistä siirroista silloin, kun niillä olisi oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetun lain mukaan oikeus päättää omaisuuden luovuttamisesta. Siirto merkitään liikelaitoksen muun oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi.

Ennen 1–4 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä liikelaitoksen tilintarkastajien on arvioitava omaisuus ja siihen liittyvät velvoitteet ja niiden arvo sekä annettava asiasta lausunto.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2020

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Kuntaministeri Sirpa Paatero